

ILUARSIISSUT

Akissuteqaat 03.11 2016-imeersoq taarserneqarpoq.

(Ateq "Mimi Karlsen" "Iddimanngiiu Bianco"-mik taarserneqarpoq).

Nunatsinni uumasut allallu killilimmik piniagaasut piniartortavut suleqatigalugit takornarissanut akuersissutilimmik piniaqateqarsinnaannagnornissaat anguniarlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanngiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanngiiu Bianco uumasunik killilimmik piniagaasunik soorlu nannunik, aavernik, tikaagullinnik assigisaannillu piniartut nunatsinni najugaqartut peqatigalugit tammajuitsussarsiorlutik piniarsinnaanerannut periarfissat pillugit oqallisissatut siun-nersummik nassiussaqqarpoq.

Tammajuitsussarsiniarluni piniarneq Akiliuteqarluni aallaaniarneq aalisarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 22, 19. august 2002-imeersumi killilersorneqarpoq. Tassani allaqqavoq umimmaat, tutut, ukallit, teriannissat, puisit timmissallu pillugit tammajuitsussarsiniarluni piniartoqarsinnaasoq. Tammajuitsussarsiniarluni piniartarnermik aqqissuisartutut akuersissutilik peqatigalugu piniartoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni tammajuitsussarsiniarluni piniartitsisarnermut akuersissuteqartut katillugit 43-uupput, taamaallaali aqqaneq marluk piniartitsivittarput. Ittoqqortoormiini inuussutissarsiuutigalugu piniartut pingasut umimmanniartitsisarnermut akuersissuteqarput, Qaanaamilu piniartoq ataaseq tuttuniartitsisarnermut umimmanniartitsisarnermullu akuersissuteqarluni.

Ukiuni kingullerni umimmaat 270-it tutullu nujuartat 70-it 80-illu missaanni ukiumut pisarineqartarnikuupput, tammajuitsussarsiniarlunilu piniarnermut akitsuutit 450.000 kr.-t missaanni isertitsissutigineqartarlutik. Tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarneq takornariartitsisarnermi immikkut ingerlanneqartarpoq, tassani tammajuitsussarsiniarlutik piniartut ataasiakkaat nunatsinnut aningaasanik annertunik akiliisarlutik. Tammajuitsussarsiniartitsillutik piniartitsisartut piniarnermi ataatsimi ataasiinnarmik arlaqalaartunilluunniit sullissaqartarpoq aammalu takornarissanik nassuiaassisartunik ilaatigullu igasumik sulisoqartarlutik. Tammajuitsussarsiniarluni piniartoq Europameersoq ataaseq taamaalilluni titusintilikkaanik arlalinnik akiliisinnaasarpoq, piniarnerup sivisussusia sullissinerullu qaffasissusia apeqqutaalluni.

Periarfissat maannakkut taamaallaat Ivittuuni tamakkiisumik atorineqarsinnaapput. Kangerlussuarimi tammajuitsussarsiniarnermi uumasut amerlanerusut pisarineqarluarsinnaapput. Tammajuitsussarsiniarlutik piniartitsisartut amerlanerusut akuerineqarsinnaanerat,

piffissap tammajuitsussarsiniartitsilluni sivitsorneqarsinnaanera aammalu nutaat inissaqartinniarlugit aaqqissuisartut ingerlataqanngitsut akuersissutiminnik utertitsisinnaanerat Naalackersuisoqarfimma maannakkut misissorpai. Naalackersuisuni tamanna suliniutaasoq ilalersorluarparput isumaqaratta nunatsinni innuttaasut taamatut akuerineqarnissaat salliutinneqartariaqartoq. Tassunga ilanngullugu Naalackersuisuni tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsinernit pisarisanik avatangiisinut eqqaaginnartarneq akuersaanngilluinnarparput taamatullu piniartitsisarnerni ingerlatsisuusut akuersissutaannik arsaar-neqarsinnaaneri ilanngullugit sulisariaqluta.

Puisit, ukallit, teriannissat timmissallu pillugit ullumikkut tammajuitsussarsiniarluni piniartoqarsinnaanera periarfissaareerpoq. Imaassinnaavoq uumasut taakku piniarneranni takornarissanik nassuiaasartoqarnissamik piumasaqarneq takornarissanut akisusinnaasoq. Nunani allani sanilliuttakkatsinni Kalaallit Nunaanni aalisarnissamut akuersissummik pissarsisarneq assigipjaarlugu uumasunik mikinernik takornarissat piniarsinnaatitaapput. Piniarneq nammineq taamaalilluni Kalaallit Nunaannut sanilliullugu akikinnerungaerpoq. Takornarissat amerlanerusut uumasunik mikisunik piniartinniarlugit Nunatsinnukartittassagutsigit tamanna immaqa aqcutissaavoq. Taamaalilluni uumasunik piniarnermut tunngatillugu takornarissanik nassuiaasartoqarnissamik piumasaqaat akiliisitsilluni piniartitsisarneq pillugu nalunaarutip maannakkut nutarternerani atorunnaarsinneqassaaq.

Uumasunik allanik tammajuitsussarsiniarluni piniartoqarsinnaalissappat tammajuitsussarsiniarluni piniartup takornarissanullu nassuiaasartup piniarnermi aammali piniariarlutik uterlutillu angalaneranni isumannaassusiisa isiginiarnissaa pingaaruteqarpoq. Tammajuitsussarsiniarluni piniarnerup isumannaassusia illersorneqarsinnaassaaq. Tamanna unammillernarsinnaasarpoq, pingaartumik isorliunerusuni, umiatsiat ilaasunik angallassinissamut akuerineqarnikuunngitsut atorlugit angalanermi, silap pissusaasigut, isorartuumi angalanermi, attaveqaatitigut immaqalu takornarissanik nassuiaasartup tammajuitsussarsiniarlunilu piniartup akornanni oqaatsitigut unammilligassaqartoqartillugu.

Tamassuma saniatigut Kalaallit Nunaata tusaamaneqarnerata ajoqusinnginnissaata qulakkeerneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Nunanit allanit tammajuitsussarsiniartitsillutik piniartitsisartunit, tassunga ilanngullugu Nunavumit, misilittakkat paasisaqarfiginissaat tassunga atatillugu pingaaruteqassaaq.

Nunavumi nannunik aavernillu tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarneq misilittagaqarfigineqarpoq. Tammajuitsussarsiniarluni piniarnissamut akuersissutit pisassiissutinit tamanit ilanngaatineqassapput. Tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarnerit sumiiffinni innuttaasunut suliffeqarnissamut periarfissaapput isaatitsissutigineqartarlutillu. Tamassuma saniatigut Nunavumit oqaluttuarineqarpoq tammajuitsussarsiniarlutik piniartut nannunniar-niarlutik tikittartut aamma tutunniarsinnaanermut umimmanniarsinnaanermullu akuersis-sutinik pisigajuttartut.

Nannunit tunisassiat Kalaallit Nunaannit nunanillu allanit, tassungalu ilanngullugit USA-mit EU-miillu maannakkut avammut tuniniaqqusaanngillat. Tamassuma kinguneraa tammajuitsussarsiniarlutik piniartut tammajuitsussaminnik angerlaassisinnaannginnerat. Taamaammat uumasunik miluumasunik tuttunit umimmannillu anginerusunik tammajuitsussarsiniar-titsilluni piniartitsisarnissaq maannakkorpiaq pisinnaanngilaq.

Ammaassinissatsinnut nunat tamat akornanni ajortumik eqqartorneqariataarsinnaaneq CITES-imilu allattorsimaffimmut inisseeriataarsinnaaneq annertuallaarput. Tamassuma saniatigut isumannaallisaaneq sukumiisumik nalilersorneqassaaq. Tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarnermik iluaqutaanerani akisunerulertussamik ammaassissanngilagut.

Nunani allani tammajuitsussarsiniartitsillutik tikaagullinniartitsisoqartarnersoq ilisimanngilarput. Arfanniartarnerup ataatsimut isigalugu isiginiarneqarnera tunngavigiinnarlugu ilimagineqarpoq ajortumik eqqartorneqartorujussuussasugut. Tamassuma saniatigut tammajuitsussarsiniarluni tikaagullinniansinnaanermik soqutiginnittoqarnersoq Naalakkersuisut tusarnikuunnngilaat. Tammajuitsussarsiniartitsilluni tikaagullinniartitsisarnermut taarsiullugu arfernik takornariartitsisarneq annertusarneqarnissaa suliniutigineqartariaqarpoq, tamannalu sumiiffinni arfernik takornariartitsiviusartuni suliffissaqartitsissaaq isertitsissutaasarlunilu. Arfernik takornariartitsisarnerup arfanniartarnerullu ataatsikkut ingerlanneqarsinnaanerani Islandimi Norgemilu ukiorpassuarni misilittagaqarfingineqarpoq, tamannalumi Kalaallit Nunaanni aamma pisarpoq.

Erseqqissartariaqarpara tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartarneq aningaasatigut imminut nappassinnaasariaqartoq Kalaallillu Nunaata ajortumik eqqartorneqarneranik kinguneqassanngitsoq. Taamaammat peqassuseq, piniarnermi ileqqorissaaneq, uumasunik illersuineq, isumannaallisaaneq, attaveqaatit, suliamik ingerlatsisut pisariaqartut, inatsisit teknologilu ullumikkornit allaanerusunik tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarneq aallartitsinnagu inissinneqaqqaartariaqarput. Naalakkersuisut tassunga taarsiullugu kissaatigaat tuttuniansinnaanermut umimmanniansinnaanermullu uumasunillu mikisunik taaneqartartunik piniartitsisarnermik maannakkut periarfissat pitsanngorsarneqassasut. Visit Greenlandip oqaatiginikuuaa tammajuitsussarsiniartitsilluta arfanniartitsisarneq, nannunniartitsisarneq aaffanniartitsisarnerlu akuerissagutsigit takornariartitsisarnerup pitsaasumik ineriartornerata ajoquserneqarnissaa annilaanganartoqartillugu. Visit Greenlandip uumasut taakku nunat tamat akornanni nakkutigineqartorujussuunerat pissutigalugu mianersoqqusivoq, isumaqarlunilu piniartut pisarnertut tammajuitsussarsiniartitsilluni piniartitsisarnermi arfernillu takusasarsiorititsisarnermi nassuiaasunngornissaat suliniutigineqartariaqartoq. Naalakkersuisuni taamatut piviusunngortitsinissamut peqataanissarput piareersimaffivarput.

Taamatut oqaaseqarlunga Inatsisartunut ilaasortat sammisaq pillugu oqallinnissaat qilanaaraara.